

бѣха се спрѣли герловски уруци, навили голѣми чалми на главитѣ си, запасали вѣжа върху пояситѣ си — за яма. Но чорбаджиитѣ се молѣха на пашата, даваха мило за драго. И пашата удържа думата си, не пустна герловскитѣ уруци да ударятъ селото. Но тѣ още стояха на Добромерица — черна и страховита паплачъ срѣдъ бѣлия снѣгъ наоколо.

Дѣдо Руси стоеше на пейката неподвиженъ, загледанъ предъ себе си. Не го бѣше еня за герловскитѣ турци, не искаше да знае за грижитѣ на чорбаджиитѣ. Той гледаше къмъ Балкана, взираше се по урви и по пжтеки, напрѣгаше слуха си да чуе дали срѣдъ това зимно мълчание не ще пропукатъ нѣкъде пушки. „Зима презъ май, — мислѣше си. — Лошо. По диритѣ ще ги изловятъ като зайци“.

Така стоеше той и на другия день. Герловскитѣ турци бѣха си отишли, и на Добромерица, дето бѣха стояли, се чернѣеше голѣмъ кржгъ, като че тамъ бѣше лежало нѣкое стадо. Но страхътъ още тежеше надъ селото. Дѣдо Руси бѣше, може би, едничкиятъ човѣкъ, който се решаваше да стои навънъ.

Неочаквано откъмъ края на селото се зачу шумъ. Навдигна се, порастна и като буря нахлу въ селото. Тѣпани, провиквания, пѣсни, а срѣдъ всичко туй провлачена и плачлива мелодия на зурли. Ето ги, показаха се на Бърдо. Напредъ конници, следъ тѣхъ на талази пешаци. И дълги върлини стърчатъ надъ тѣхъ и на върлинитѣ набучени човѣшки глави. Дѣдо Руси сякашъ изгуби сваясь. Плачеха зурлитѣ, гърмѣха тѣпанитѣ. И ето — това вѣкъ ли бѣше или ревъ на глутница вълци? И пакъ тия сухи, страшни удари на тѣпанитѣ, сякашъ остъръ мечъ биеше връзъ селото, пицѣше и свѣткаше срѣдъ слънцето и срѣдъ бѣлината на снѣга. Като черна рѣка ордата потече изъ селото, стърчаха и се поклащаха страшнитѣ върлини.

Дѣдо Руси отмѣсти погледа си къмъ Балкана. Очитѣ му не виждаха нищо, ржцетѣ му треперѣха.

Когато той погледна пакъ къмъ конака, ордата башибозуци бѣше се спрѣла въ кржгъ, а на мегдана стърчаха забити върлинитѣ съ главитѣ. Зловещи и страховити фиданки сякашъ бѣха израстнали изъ снѣга.

Завика телалинъ — гласъ задавенъ отъ страхъ и болка: всѣки да върви да види главитѣ и да каже не познава ли нѣкого.

Не отиде никой. Тогава тръгнаха заптии и заудряха по портитѣ. Видѣха дѣда Руся на пейката и го замъкнаха. Приближи се той, изтръпналъ, пребледнѣлъ. Вдигна очи, видѣ главата на първата